

زبان تصویر
و
شیوه نقاشی

بهرام احمدی

(عضو هیات علمی دانشگاه یزد)

سرشناسه	: احمدی، بهرام، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: زبان تصویر و شیوه نقاشی بهرام احمدی.
مشخصات نشر	: یزد: دانشگاه یزد، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۱۶ ص: مصور (بخشی رنگی).
شابک	: 978-600-8571-38-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: نقاشی -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	: Painting -- Study and teaching (Higher)
موضوع	: نقاشی -- نقد و تفسیر
موضوع	: Painting -- Appreciation
موضوع	: ارتباط دیداری در هنر
موضوع	: Visual communication in art
موضوع	: بافت هنری
موضوع	: (Texture Art)
شناسه افزوده	: دانشگاه یزد
شناسه افزوده	: Yazd University
رده بندی کنگره	: ND۱۱۱۵/۰۱۳۲۰۱۳۹۷
رده بندی دیویی	: ۷۵۰/۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۲۲۵۲۰۸
کد پیگیری	: ۵۲۲۴۴۳۳

مرکز انتشارات دانشگاه یزد

یزد، صفائیه، بلوار دانشگاه، صندوق پستی ۷۴۱-۸۹۱۹۵ تلفن: ۰۳۵-۳۸۲۱۱۶۷۰-۹

دورنگار ۰۳۵-۲۸۲۰۰۱۲۶

عنوان: زبان تصویر و شیوه نقاشی
تدوین و گردآوری: دکتر بهرام احمدی
ناشر: انتشارات دانشگاه یزد
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: قم، نشر هم میهن ۰۹۱۰۲۸۰۷۰۲۷
نوبت چاپ: اول
سال چاپ: ۱۳۹۷
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت پشت جلد: ۳۷۰۰۰۰ ریال
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۷۱-۳۸-۴
شماره ثبت ارشاد: ۹۷-۲۶۵
مراکز پخش:
۱- موسسه کتابیران: تهران، خیابان لبافی نژاد، بین فروردین و اردیبهشت، پلاک ۲۳۸
تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۱۱۱۷۳-۶۶۴۹۴۴۰۹
۲- کتابفروشی شهر کتاب: یزد، میدان آزادی، ابتدای خیابان فرخی،
تلفن: ۰۳۵-۳۶۲۷۱۵۳۸-۹

فهرست

۷	پیشگفتار
۹	بخش اول: آشنایی با اصول و مفاهیم اولیه
۹	بینایی و زبان تصویر
۱۱	گرایش‌های طبیعی چشم در هنگام دیدن
۱۴	قدرت متفاوت عناصر در جذب نگاه:
۱۴	ترتیب نزولی در جذب نگاه
۱۷	چیدمان عناصر و تأثیر تصویر انسان
۲۰	آشنایی با مفاهیم
۲۰	طراحی
۲۱	اشارهای بر تعریف نقاشی
۲۳	شیوه (سبک)
۲۵	آشنایی با دو شیوه‌ی نقاشی فیگوراتیو و آبست
۳۸	توضیح و ارجاعات بخش اول
۴۱	بخش دوم: عناصر و کیفیات و جلوه‌های بصری
۴۱	مقدمه
۴۲	نقطه در هنرهای تجسمی
۴۳	فرم
۵۵	رنگ
۵۵	آشنایی اولیه با ویژگی‌های رنگ
۵۸	هارمونی رنگ‌ها در تصویر
۶۸	تضاد رنگ‌ها
۷۶	رنگ‌هایی چون گوهر
۱۱۹	فهرستی از رنگ‌ها و کاربرد آنها:
۸۲	نور
۹۵	نور در نگارگری ایرانی
۹۵	ترکیب‌بندی
۹۶	ایده‌ی اولیه‌ی ساختاری
۱۱۹	تعادل
۱۲۱	انواع تعادل

۱۲۱	توازن
۱۲۲	الف) اندازه‌ی فرم
۱۲۴	ب) محل فرم‌ها در فضا
۱۲۵	ج) ارزش تیره - روشنی
۱۲۶	د) بافت
۱۳۱	وحدت و تنوع
۱۳۴	تأثیر بصری و روند خواندن
۱۳۴	الف) فرم
۱۳۶	ب) ژرفنمایی و چشم‌انداز
۱۳۷	ج) سازمان‌بندی پلان‌ها
۱۴۲	د) ارزش‌های تیرگی روشنی
۱۴۴	۱) رنگ
۱۴۵	تناسب
۱۴۵	تناسب طلایی
۱۵۲	هندسه‌ی ریسمانی
۱۵۵	شکل‌های هندسی در ساختار ترکیب‌بندی و تأثیر بصری آنها
۱۵۶	خط‌های تنظیم کننده - راهنم‌نگر
۱۵۷	خطوط نیرو
۱۶۲	نقطه‌ی نیرو
۱۶۷	ژرفنمایی
۱۶۹	ژرفنمایی جوی:
۱۷۴	ژرفنمایی حقیقی و قراردادی
۱۷۴	ژرفنمایی مقامی
۱۷۷	نکته‌ها و آزموده‌ها
۱۸۰	شروع تصاویر رنگی
۱۹۲	چگونه یک تابلو را تجزیه و تحلیل کنیم؟
۱۹۵	توضیح و ارجاعات بخش دوم
۲۰۲	برخی منابع و مآخذ:
۲۰۵	برخی منابع تصاویر:
۲۰۷	نمایه:
۲۱۶	واژه نامه:

پیشگفتار

در این کتاب به «تصویر» و «نقاشی» که از جلوه‌های بسیار آشنای آفرینش هنری هستند پرداخته شده است. در بخش‌های مختلف کتاب پیش‌ره - فارغ از چند اشاره کوتاه به مباحث نظری - تنها از بعد ملموس و محسوس «تصویر» و «نقاشی» سخن آمده است. در جای‌جای کتاب تأکید می‌گردد که در کنار این این بعد محسوس اصول و قواعد ویژه، وسیله و ابزار خاص لازم است و هنرمند برای برقراری ارتباط با مخاطب خود نیازمند به شناخت و بهره‌گیری از این اصول و قواعد و ملزومات آن است. بر این اساس «تصویر» و «نقاشی» برای هنرمند همچون یک «زبان» وسیله‌ای ارتباطی خواهد بود. وی با «زبان تصویر» با مخاطب خود به سخن می‌نشیند و حس، تجربه، دانش و یا حتی سرگردانی خود را به نمایش می‌گذارد. هنرمند هنرهای تجسمی برای آفرینش آثار خود حتماً «زبان تصویر» را فرا گرفته است و قبل از وارد شدن به دنیای حرفه‌ای بعنوان یک «هنرجو» چگونگی بکارگیری

اصولی مثل قوانین ترکیب‌بندی^۱ و سامان‌دهی عناصر تجسمی را بخوبی درک کرده است. «هنرجو» فرامی‌گیرد که برای به تجسم درآوردن حس و تفکر خود چگونه از نقطه، خط، سطح، حجم و رنگ... استفاده و یا صرف‌نظر کند و یا با شناخت صحیح و درک درست موقعیت، تعادل و توازن و ریتم... هنروری نماید و با مخاطب به سخن بنشیند. بنابراین می‌توان مفهوم مورد نظر خود را در یک تصویر بیان نمود مشروط بر اینکه شناخت همه جانبه و کاملی از عناصر داشت عناصری که در مکان مناسب و از کیفیت بصری مناسب و شیوه ارائه‌ی درست بهره‌مند باشند. «هنرجو» یا «هنرمند» باید بخوبی اصول و قواعد ویژه، وسیله و ابزار را بعنوان واژگان زبان هنری خود بشناسد. در این کتاب سعی شده است که این واژگان و این زبان هنری مورد شناسایی و بررسی قرار بگیرد.

کتاب بیش‌رو محصول تلاشی است که بخشی برخاسته از تحقیق و مطالعه و به دست‌آماری تجربیات تدریس اینجانب در کلاس‌های مختلف است. سعی نموده‌ام مطالب، به‌زبان ساده و تنظیم گردد تا کمکی مؤثر برای دانشجویان نقاشی باشد و بطور خاص بر موضوعات درسی تجزیه و تحلیل و نقد آثار تجسمی و نقاشی متمرکز شده‌ام؛ اما از آنجا که این کتاب سعی شده است مطالب ساده و روان بیان گردد تا علاوه بر دانشجویان برای علاقه‌مندان نقاشی نیز مفید باشد. به همین دلیل مطالب کتاب هم تحلیل بصری آثار را بر برگرفته و هم برخی توضیحات اولیه را شامل شده است. در نهایت امیدوارم بتواند دست‌انوارات شما را برآورده کند.

بهرام احمدی